

I. Disposicions generals

MINISTERI D'HISENDA

2097 REIAL DECRET 116/2003, de 31 de gener, pel qual es modifiquen el Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, i el Reial decret 1080/1991, de 5 de juliol, pel qual es determinen els països o territoris als quals es refereixen els articles 2n, apartat 3, número 4, de la Llei 17/1991, de 27 de maig, de mesures fiscals urgents, i 62 de la Llei 31/1990, de 27 de desembre, de presupostos generals de l'Estat per a 1991. («BOE» 28, d'1-2-2003.)

La Llei 46/2002, de 18 de desembre, de reforma parcial de l'impost sobre la renda de les persones físiques i per la qual es modifiquen les lleis dels impostos sobre societats i sobre la renda de no residents, ha introduït en la Llei 41/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de no residents i normes tributàries, millores orientades a aconseguir un triple objectiu: facilitar la internacionalització de l'empresa espanyola, tant des del punt de vista de la inversió com de la mobilitat geogràfica del factor treball, afavorir l'atracció d'inversions estrangeres i millorar els mecanismes de control per evitar el frau fiscal.

El desplegament reglamentari dels nous preceptes que la Llei 46/2002, de 18 de desembre, de reforma parcial, introdueix en la Llei 41/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de no residents i normes tributàries, fa necessari aquest Reial decret, que s'estructura en dos articles i una disposició final.

L'article primer respon al desplegament reglamentari dels nous preceptes legals i aborda les matèries següents: elements afectes a l'establiment permanent, obligacions de retenció sobre les rendes del treball en cas de canvi de residència i entitats en atribució de rendes.

També s'hi inclouen algunes millores tècniques del text reglamentari. Així, es corregeixen les mencions que el Reglament fa a l'antic ministre d'Economia i Hisenda per adaptar-les a la situació actual, s'actualitza una quantitat per expressar-la en euros i s'hi introdueixen determinades mesures en matèria de gestió, relatives a declaracions en suport directament llegible per ordinador, que ja operen en altres impostos.

El termini per sol·licitar la devolució de quantitats ingressades en excés sobre les que es deriven de l'aplicació d'un conveni de doble imposició s'amplia amb caràcter general, i queda fixat en quatre anys. D'aquesta manera s'ajusta a la pràctica internacional més estesa. Això no obstant, s'habilita el ministre perquè fixi un termini diferent en cas que no hi hagi la lògica reciprocitat a l'Estat de residència del contribuent.

L'article segon modifica el Reial decret 1080/1991, de 5 de juliol, per introduir la possibilitat d'excloure de la llista de paradisos fiscals els països i els territoris que es comprometen a intercanviar informació amb l'Admi-

nistració espanyola. Aquest compromís ha de quedar plasmat en un acord específic d'intercanvi d'informació o en un conveni per evitar la doble imposició amb clàusula d'intercanvi d'informació.

Quant a l'habilitació normativa, els preceptes que aquest Reial decret incorpora s'emparen tant en les remissions específiques que la mateixa Llei efectua com en l'habilitació general que conté la disposició final segona de la Llei 41/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de no residents i normes tributàries.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Hisenda, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la seva reunió del dia 31 de gener de 2003,

DISPOSO:

Article primer. *Modificació del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents.*

U. Modificació de l'article 1, «Diversitat d'establiments permanents», del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents.

La rúbrica de l'article 1 al Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactada tal com segueix: «Article 1 bis. Diversitat d'establiments permanents».

Dos. S'afegeix un nou article 1 al Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, amb la redacció següent:

«Article 1. *Elements patrimonials afectes a l'establiment permanent.*

Els actius representatius de la participació en fons propis d'una entitat vinculats funcionalment al desenvolupament de l'activitat que constitueix l'objecte de l'establiment permanent només es consideren elements patrimonials afectes a l'establiment quan sigui una sucursal registrada al Registre mercantil i es compleixin els requisits següents:

a) Que els actius esmentats es reflecteixin als estats comptables de l'establiment permanent.

b) Tractant-se d'establiments permanents que, d'acord amb el que estableix l'article 81 de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, es puguin considerar societats dominants, que aquest establiment permanent, per dirigir i gestionar aquestes participacions, disposi de la organització corresponent de mitjans materials i personals.»

Tres. L'apartat 2 de l'article 7 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«2. Als efectes del que disposa el paràgraf c) de l'apartat 5 de l'article 32 de la Llei de l'impost,

es considera que existeix una explotació econòmica diferenciable de la simple tinença o arrendament de l'immoble quan es produeixi qualsevol de les circumstàncies següents:

a) Que el valor real de l'immoble o els immobles la propietat o possessió dels quals correspongui a l'entitat no resident o sobre els quals recaiguin els drets reals de gaudi no passi de cinc vegades el valor real dels elements patrimonials afectes a una explotació econòmica. A aquests efectes, en els casos d'immobles que serveixin parcialment a l'objecte de l'explotació, s'ha de tenir en compte la part de l'immoble que s'hi faci servir efectiva-ment.

Quan, de conformitat amb el que disposa el paràgraf anterior, no es pugui considerar que existeix una explotació econòmica diferenciable que afecti tot l'immoble, la base imposable del gravamen especial només la constitueix la part del valor cadastral o, si no, del valor determinat d'acord amb les disposicions aplicables als efectes de l'impost sobre el patrimoni, que correspongui a la part de l'immoble que no es fa servir en l'explotació econòmica.

b) Que el volum anual d'operacions de l'explotació econòmica sigui igual o superior a quatre vegades la base imposable del gravamen especial, calculada d'acord amb el que estableix l'apartat 2 de l'article 32 de la Llei de l'impost.

c) Que el volum anual d'operacions de l'explotació econòmica sigui igual o superior a 600.000 euros.»

Quatre. L'apartat 4 de l'article 7 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«4. El ministre d'Hisenda ha d'establir els models que cal fer servir per a la declaració del gravamen especial sobre béns immobles d'entitats no residents.»

Cinc. L'apartat 2 de l'article 8 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«2. Als efectes del que disposen els paràgrafs c) i d) de l'apartat anterior:

a) Per determinar la renda total obtinguda pel contribuent en el període impositiu s'han de tenir en compte totes les rendes obtingudes durant el període esmentat, amb independència del lloc on s'hagin produït i sigui quina sigui la residència del pagador.

b) Per qualificar les rendes cal atènyer-se al que disposa la normativa reguladora de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

c) Les rendes es computen pels seus imports nets, determinats d'acord amb el que disposa la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres normes tributàries. Són aplicables, si s'escau, les reduccions a les quals es refereixen els articles 46 bis i 47 quinquies.»

Sis. L'apartat 4 de l'article 8 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«4. Als efectes d'aplicar el règim opcional que preveu aquest capítol, el període impositiu ha de

coincidir amb l'any natural. Això no obstant, quan es produeixi la defunció del contribuent en un dia diferent del 31 de desembre, el període impositiu finalitza en la data de defunció.

La determinació dels membres de la unitat familiar es fa atenent la situació existent a 31 de desembre de cada any.»

Set. L'apartat 4 de l'article 14 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«4. Es faculta el ministre d'Hisenda perquè estableixi el procediment per fer efectiva la pràctica de retenció, al tipus que correspongui en cada cas, o l'exclusió de retenció, sobre els rendiments derivats de l'emissió de valors negociables.»

Vuit. L'apartat 1 de l'article 19 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«1. El retenidor o l'obligat a ingressar a compte per l'impost sobre la renda de no residents han de presentar en els primers vint dies naturals dels mesos d'abril, juliol, octubre i gener, davant l'òrgan competent de l'Administració tributària, una declaració de les quantitats retingudes i dels ingressos a compte efectuats que corresponguin pel trimestre natural immediatament anterior i ingressar-ne l'impost al Tresor.

Això no obstant, la declaració i l'ingrés al qual es refereix el paràgraf anterior s'ha de fer en els vint primers dies naturals de cada mes, en relació amb les quantitats retingudes i els ingressos a compte efectuats que corresponguin pel mes immediatament anterior, quan es tracti de retenidors o obligats en què concorren les circumstàncies a què es refereix l'apartat 3.1r de l'article 71 del Reglament de l'impost sobre el valor afegit, aprovat pel Reial decret 1624/1992 de 29 de desembre. Excepcionalment, la declaració i l'ingrés corresponents al mes de juliol s'han de fer durant el mes d'agost i els vint primers dies naturals del mes de setembre immediatament posterior.

Els retenidors i els obligats a ingressar a compte presenten declaració negativa quan hagin satisfet rendes de les que assenyala l'apartat 4 de l'article 30 de la Llei de l'impost, excepte en els casos en què així ho estableixi el ministre d'Hisenda.»

Nou. L'apartat 2 de l'article 19 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«2. El retenidor i l'obligat a ingressar a compte, en el mateix termini de l'última declaració corresponent a cada any, han de presentar un resum anual de les retencions i els ingressos a compte duts a terme. En aquest resum, a més de les seves dades d'identificació, hi ha de constar una relació nominativa dels perceptors de les rendes subjectes a l'impost satisfetes o abonades pel retenidor o obligat a ingressar a compte, incloent aquells als quals s'hagin satisfet rendes respecte de les quals no s'ha practicat retenció en virtut del que estableix l'apartat 4 de l'article 30 de la Llei de l'impost. La relació de perceptors ha de contenir les dades que determini el ministre d'Hisenda.

Això no obstant, en el cas que el resum es presenti en suport directament llegible per ordinador o hagi estat generat mitjançant la utilització, exclusivament, dels mòduls corresponents d'impressió que hagi desenvolupat, a aquests efectes, l'Administració tributària, el termini de presentació és el comprès entre l'1 de gener i el 31 de gener de l'any següent al del que correspon el resum anual.

A les mateixes obligacions que estableixen els paràgrafs anteriors estan subjectes les entitats domiciliades, residents o representades a Espanya, que paguin per compte d'altri rendes subjectes a retenció o ingrés a compte o que siguin dipositàries o gestionin el cobrament de les rendes de valors.

Sense perjudici del que estableixen els paràgrafs anteriors d'aquest apartat, el ministre d'Hisenda, atenent raons fundades de caràcter tècnic, pot ampliar el termini corresponent a les declaracions que es puguin presentar per via telemàtica.»

Deu. L'article 20 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, queda redactat tal com segueix:

«Article 20. *Devolucions.*

1. Quan s'hagi suportat una retenció o un ingrés a compte superior a la quota de l'impost, es pot sol·licitar a l'Administració tributària la devolució de l'excés sobre la quota esmentada.

A aquest efecte, s'ha de practicar l'autoliquidació de l'impost en el model que determini el ministre d'Hisenda.

2. De conformitat amb el que preveu l'article 3 de la Llei de l'impost, l'Administració tributària fa aquestes devolucions en els termes que estableix l'article 85 de la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres normes tributàries.

3. A més dels contribuents, poden presentar declaracions amb sol·licitud de devolució els responsables solidaris i els subjectes obligats a retenir.

4. Quan s'hagin ingressat al Tresor quantitats, o suportat retencions a compte, en quanties superiors a les que es derivin d'aplicar un conveni de doble imposició, es pot sol·licitar aquesta aplicació i la devolució consegüent, dins el termini de quatre anys, comptat des de la data de l'ingrés o del terme del període de declaració i ingrés de la retenció.

El ministre d'Hisenda, en el cas de manca de reciprocitat, pot establir un termini diferent.»

Onze. S'afegeix un nou article 21 al Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, amb la redacció següent:

«Article 21. *Obligacions de retenció sobre les rendes del treball en cas de canvi de residència.*

1. Els treballadors per compte d'altri que no siguin contribuents per aquest impost, però que adquireixen aquesta condició com a conseqüència del seu desplaçament a l'estranger pel seu patró, poden comunicar a l'Administració tributària la circumstància esmentada, mitjançant el model de comunicació que aprovi el ministre d'Hisenda, que estableix la forma, el lloc i el termini per presentar-lo, així com la documentació que s'ha d'adjuntar a aquest model.

2. En la comunicació esmentada s'ha de fer constar la identificació del treballador i del pagador dels rendiments del treball, la data de sortida del territori espanyol, la data de començament de la prestació del treball a l'estranger, així com l'exis-

tència de dades objectives en aquesta relació laboral que facin previsible que, com a conseqüència de la prestació de treball en un altre país, la permanència en aquest país sigui superior a 183 dies durant l'any natural en què es produeix el desplaçament o, si no, en el següent.

3. L'Administració tributària, a la vista de la comunicació i documentació presentades, expedirà al treballador, si és procedent, en el termini màxim dels deu dies hàbils següents al de presentació de la comunicació, un document acreditatiu on consti la data a partir de la qual es practiquen les retencions per aquest impost.

4. El treballador ha de lliurar al pagador dels rendiments de treball un exemplar del document expedit per l'Administració tributària, per tal que aquest últim, als efectes de la pràctica de retencions, el consideri contribuent de l'impost sobre la renda de no residents a partir de la data que s'hi indiqui.

Els documents acreditatius esmentats estenen els seus efectes respecte de la pràctica de retencions de conformitat amb l'impost sobre la renda de no residents, com a màxim, a dos anys naturals, el del desplaçament i el següent o, si no es pot computar el del desplaçament, als dos immediatament següents.

5. Aquest procediment també es pot fer servir en els casos en què, per aplicació de les regles de determinació de les rendes obtingudes en territori espanyol que conté l'article 12 de la Llei 41/1998, de l'impost sobre la renda de no residents i normes tributàries, la pràctica de retencions no sigui procedent. En aquests casos, s'han de tenir en compte aquests treballadors als efectes del compliment de les obligacions que estableix l'apartat 5 de l'article 30 de la Llei de l'impost.

6. L'obtenció del document acreditatiu de conformitat amb el procediment descrit anteriorment no exonera el treballador d'acreditar la seva nova residència fiscal davant l'Administració tributària.»

Dotze. S'afegeix una nova secció 3a al capítol V del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, amb la redacció següent:

«SECCIÓ 3a ENTITATS EN RÈGIM D'ATRIBUCIÓ DE RENDES

Article 22. *Obligació de practicar pagaments fraccionats.*

1. Els contribuents als quals es refereix l'apartat 1 de l'article 32 sexties de la Llei de l'impost estan obligats a fer pagaments fraccionats a compte de la liquidació d'aquest impost, en els mateixos termes que els contribuents d'aquest impost amb establiment permanent a Espanya.

2. En qualsevol de les modalitats de pagaments fraccionats que hagi de fer l'entitat en règim d'atribució de rendes, les quanties dels pagaments han de ser les corresponents a la part de renda atribuïble als membres no residents.

3. Als efectes del que disposa l'apartat 3 de l'article 38 de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, la base imposable es calcula d'acord amb el que disposa el capítol VI de la Llei 41/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de no residents i normes tributàries.

Article 23. *Devolució davant la invocació d'un conveni de doble imposició més favorable.*

Quan, d'acord amb el que disposa l'apartat 4 de l'article 32 sexties de la Llei de l'impost, s'invoqui un conveni de doble imposició, s'aplica el que disposa l'article 20 d'aquest Reglament.»

Article segon. *Modificació del Reial decret 1080/1991, de 5 de juliol, pel qual es determinen els països o territoris als quals es refereixen els articles 2n, apartat 3, número 4, de la Llei 17/1991, de 27 de maig, de mesures fiscals urgents, i 62 de la Llei 31/1990, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1991.*

U. L'article únic del Reial decret 1080/1991, de 5 de juliol, passa a ser l'article 1.

Dos. S'afegeix un article 2 al Reial decret 1080/1991, de 5 de juliol, amb la redacció següent:

«Article 2.

Els països i territoris als quals es refereix l'article 1 que signin amb Espanya un acord d'intercanvi d'informació en matèria tributària o un conveni per evitar la doble imposició amb clàusula d'intercanvi d'informació deixen de tenir la consideració de paradisos fiscals en el moment en què els convenis o acords esmentats entrin en vigor.»

Disposició final única. *Entrada en vigor.*

1. El que disposa aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

2. Les normes del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents s'apliquen als períodes impositius que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2003.

3. El que disposa l'apartat nou de l'article primer d'aquest Reial decret s'aplica respecte dels resums i les declaracions informatives anuals la informació dels quals es refereixi a l'exercici 2003 i següents.

4. El que disposa l'apartat deu de l'article primer d'aquest Reial decret, amb relació al termini que preveu l'apartat 4 de l'article 20 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, és aplicable respecte de les quantitats ingressades i les retencions suportades a partir del 1 de gener de 2003.

Madrid, 31 de gener de 2003.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Hisenda,
CRISTÓBAL MONTORO ROMERO

2098 *ORDRE HAC/117/2003, de 31 de gener, per la qual s'aproven els models per comunicar a l'Administració tributària el canvi de residència als efectes de la pràctica de retencions sobre els rendiments del treball i se'n regula la forma, el lloc i el termini per a la presentació.* («BOE» 28, d'1-2-2003.)

Els articles quaranta-quatrè i vuitanta-unè de la Llei 46/2002, de 18 de desembre, de reforma parcial de l'impost sobre la renda de les persones físiques i per la qual es modifiquen les lleis dels impostos sobre societats i sobre la renda de no residents («Butlletí Oficial de l'Estat» del 19), a fi de facilitar la mobilitat internacional dels treballadors i els corresponents canvis de residència d'Espanya a l'estranger o viceversa, han introduït, en relació amb els rendiments del treball, en el sistema de retencions aplicable en aquests casos, un mecanisme de comunicació del canvi de residència a l'Administració tributària. Aquest mecanisme s'ha incorporat tant en la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques, a través de la modificació de l'article

82.8.2n, com en la de l'impost sobre la renda de no residents, mitjançant l'addició de l'article 30 bis.

Amb això s'estableix la possibilitat que els contribuents de l'impost sobre la renda de no residents que canviïn de residència i, en conseqüència, passin a ser contribuents de l'impost sobre la renda de les persones físiques o viceversa, anticipin els efectes d'aquest canvi en relació amb les retencions suportades sobre les seves rendes del treball per compte d'altri. En definitiva, es tracta que als treballadors que facin ús d'aquest mecanisme, el seu pagador de rendiments del treball els practiqui retencions, en el primer cas, com a contribuents de l'impost sobre la renda de les persones físiques sense esperar que transcorri un període de permanència en territori espanyol superior a 183 dies durant un any natural o, en el segon, atenent la normativa de l'impost sobre la renda de no residents, sense esperar a disposar de l'acreditació de la nova residència fiscal.

Com a condició per aplicar-ho es requereix acreditar que hi ha dades objectives en la relació laboral que comportin una permanència previsible en territori espanyol, o en un altre país, que, com a mínim, sigui superior a 183 dies durant un any natural. Als efectes d'aquest mecanisme, aquest temps mínim de permanència s'ha de donar en el mateix any del desplaçament o, quan aquest tingui lloc en una data que faci impossible assolir aquest nombre de dies durant el dit any, en el següent.

Considerant el caràcter d'anticipació que persegueix aquest mecanisme, la presentació de les comunicacions només s'admet en certs terminis, atès que una vegada transcorreguts els terminis ja no tenen objecte, en el cas de l'impost sobre la renda de les persones físiques, perquè els efectes sobre les retencions l'anticipació de les quals es pretén ja serien directament aplicables fent servir el mecanisme general de la regularització i, en el de l'impost sobre la renda de no residents, perquè hauria conclòs el període al qual s'estendrien els efectes dels documents expedits per l'Administració l'obtenció dels quals constitueix l'objecte de la comunicació.

L'article 82 bis del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, afegit al Reglament per l'article trenta-vuitè del Reial decret 27/2003, de 10 de gener, pel qual es modifica el Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, aprovat pel Reial decret 214/1999, de 5 de febrer («Butlletí Oficial de l'Estat» de l'11), i l'article 21 del Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, afegit a aquest Reglament per l'article vuitè del Reial decret 116/2003, de 31 de gener, pel qual es modifiquen el Reglament de l'impost sobre la renda de no residents, aprovat pel Reial decret 326/1999, de 26 de febrer, i el Reial decret 1080/1991, de 5 de juliol, pel qual es determinen els països o territoris als quals es refereixen els articles 2n, apartat 3, número 4, de la Llei 17/1991, de 27 de maig, de mesures fiscals urgents, i 62 de la Llei 31/1990, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1991 («Butlletí Oficial de l'Estat» de l'1 de febrer), despleguen, respectivament, el que preveuen els articles 82.8.2n i 30 bis de les lleis reguladores dels impostos esmentats i disposen que el ministre d'Hisenda ha d'aprovar el model de comunicació que han d'utilitzar els treballadors i ha d'establir la forma, el lloc i el termini per presentar-lo, així com la documentació que s'hi ha d'adjuntar.

En conseqüència, i fent ús de les autoritzacions que tinc conferides, dispo:

Primer. *Aprovació dels models de comunicació.*

S'aproven els models 147 i 247 de comunicació, que figuren als annexos I i II de la present Ordre, que han de fer servir els treballadors per compte d'altri que facin ús de la possibilitat de comunicar a l'Administració tri-